

Dosar nr. #####/3/2023

R O M Â N I A

TRIBUNALUL BUCUREȘTI

SECȚIA A II-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Î N C H E I E R E

Ședința publică din data de 12.09.2024

Tribunalul constituit din:

Președinte – #####

Grefier – #####

Pe rol se află pronunțarea în cauza contencios administrativ și fiscal privind pe reclamantii #####, ##### și ##### în contradictoriu cu pârâțul Ministerul Finanțelor, având ca obiect litigiu privind funcționarii publici.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 04.09.2024, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când tribunalul, pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise și având nevoie de timp pentru a delibera, în conformitate cu dispozițiile art. 396 alin. (1) C.proc.civ. a amânat pronunțarea pentru data de astăzi, iar în aceeași compunere a hotărât următoarele:

TRIBUNALUL,

Asupra sesizării Curții de Justiție a Uniunii Europene, reține următoarele considerente:

I.#### RELEVANTE DESPRE LITIGIUL NAȚIONAL

Prin cererea înregistrată la data de 20.11.2023 pe rolul Tribunalului București – Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal sub nr. dosar #####/3/2023, reclamantii #####, ##### și ##### au solicitat instanței ca în contradictoriu cu pârâțul Ministerul Finanțelor, prin hotărârea care se va pronunța, să se dispună obligarea pârâtului la recalcularea și plata, începând cu data de 01.01.2018 pentru viitor, conform principiului nediscriminării, a unei despăgubiri egale cu diferența dintre drepturile salariale efectiv încasate și drepturile salariale

c convenite la nivelul maxim de salarizare pentru funcții similare aflate în plată din cadrul Ministerului Finanțelor, Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală, structurilor subordonate acesteia, precum și în cadrul Autorității Vamale #####, Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor, Oficiului Național pentru Jocuri de #####, pentru aceeași funcție / grad / treaptă / gradație, cu luarea în considerare și includerea în salariul de bază a tuturor majorărilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești definitive conform art. art. 39 alin. (1) și (4) din Legea cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu luarea în considerare a Deciziei CCR nr. 794/2016, în conformitate cu O.U.G. nr. 81/2023 și ținând cont de Deciziile Înaltei ##### de Casație și Justiție nr. 36/2018, nr. 49/2018, nr. 8/2021, sume actualizate cu rata inflației până la data plății efective. S-a mai solicitat stabilirea salariului la nivelul maxim în plată pentru funcții similare, cu efecte ex nunc, prin includerea, în acestea, a drepturilor recunoscute prin hotărâri judecătorești definitive, care trebuie aplicate în mod direct, egal și nediscriminatoriu pentru funcțiile publice similare aflate în plată din cadrul Ministerului Finanțelor, Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală, structurilor subordonate acesteia, precum și în cadrul Autorității Vamale #####, obligarea la plata dobânzii legale penalizatoare și plata în tranșă unică, începând cu data aplicabilității O.U.G. nr. 57/2015, cu obligarea la plata cheltuielilor de judecată.

La data de 14 iunie 2024 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, iar la termenul de judecată din data de 4 septembrie 2024 Tribunalul București a pus în discuție oportunitatea adresării către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a unei întrebări preliminare, în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, respectiv:

„Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE (cu referire la articolul 2 TUE și art. 47 din ##### drepturilor fundamentale) trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor se opune unei reglementări naționale care instituie obligația completurilor de judecată care soluționează procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, să solicite Înaltei ##### de Casație și Justiție, în toate cauzele pe care le au de decis, pronunțarea unei hotărâri prealabile privind chestiuni de drept nesoluționate anterior de instanța supremă, diminuând în acest fel capacitatea judecătorilor investiți cu dosarele respective de a soluționa cauzele în mod autonom exclusiv pe considerentul că practica judiciară neunitară poate avea un impact negativ asupra bugetului general consolidat și stabilității socio-economice a țării?”

Reclamanții au arătat în esență că nu se poate lua instanței dreptul de a soluționa o cauză și a se stabili de către un singur complet, la nivelul țării, o chestiune de drept care privește foarte multe dosare diferite.

Pârâtul a arătat că nu se pune problema interpretării sau validității unei norme comunitare, iar întrebarea nu poate viza aspecte legate de dreptul național sau elemente particulare ale speței deduse judecății, precizând că în realizarea deplină a rolului justiției de a fi un factor esențial de echilibru și stabilitate socială se impune o unificare a practicii judiciare și o asigurare a stabilității raporturilor juridice, inclusiv în domeniul stabilirii drepturilor salariale ale personalului plătit din fonduri publice, precum și al stabilirii și/sau plății drepturilor la pensie și al altor prestații de asigurări sociale ale acestui personal. Acesta a învederat că în contextul

existenței unei practici neunitare, ca urmare a necesității identificării unor remedii procedurale eficiente care să asigure îndeplinirea dezideratului unei practici judiciare unitare, a fost adoptată O.U.G. nr. 62/2024.

II.DISPOZIȚII NAȚIONALE APLICABILE

Ordonanța de urgență nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 559 din 14 iunie 2024 prevede:

Art. 1. - (1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal. (2) Prezenta ordonanță de urgență se aplică și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului prevăzut la alin. (1). (3) Prezenta ordonanță de urgență se aplică indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la alin. (1) și (2), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

Art. 2. - (1) ##### în cursul judecării proceselor prevăzute la art. 1, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta ##### de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei ##### de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată. (2) Odată cu comunicarea către Înalta ##### de Casație și Justiție, încheierea de sesizare se transmite, în copie, prin poștă electronică, de către instanța de trimitere și celorlalte instanțe judecătorești competente să soluționeze, în primă instanță sau în calea de atac, procese de natura celui în care aceasta a fost formulată. Președinții instanțelor judecătorești competente, de îndată ce primesc copia încheierii de sesizare, iau măsurile necesare pentru informarea judecătorilor din secțiile corespunzătoare ale acelor instanțe. (3) Cauzele similare, aflate pe rolul instanțelor judecătorești, vor fi suspendate până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept. (4) Sesizările prevăzute la alin. (1) având același obiect sau al căror obiect se află în strânsă legătură se conexează. (5) Sesizările prevăzute la alin. (1) se judecă cu prioritate, în cel mult 60 de zile de la data investirii Înaltei ##### de Casație și Justiție. (6) Decizia se motivează în termen de cel mult 15 de zile de la pronunțare și se publică în cel mult 5 zile de la motivare în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 3. - Dispozițiile art. 1 și 2 se aplică și proceselor în curs la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 4. - Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se completează cu cele ale Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu celelalte reglementări aplicabile în materie.

În expunerea de motive a Ordonanței de urgență nr. 62/2024, s-a reținut:

Ținând seama de necesitatea asigurării de urgență a unei practici judiciare uniforme și unitare - care să elimine diferențierile în materia stabilirii/plății drepturilor salariale ale personalului plătit din fonduri publice -, care își răsfrânge beneficiile atât pe planul înfăptuirii justiției în mod egal și al asigurării egalității în fața legii, cât și asupra raporturilor socio-economice,

ținând cont de faptul că justiția reprezintă un factor esențial de echilibru și stabilitate socială într-un stat de drept și că în realizarea deplină a acestui rol se impun o unificare a practicii judiciare și o asigurare a stabilității raporturilor juridice, inclusiv în domeniul stabilirii drepturilor salariale ale personalului plătit din fonduri publice,

în considerarea rolului constituțional al Înaltei ##### de Casație și Justiție, consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituția României, republicată, de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești,

constatându-se existența unui fenomen generalizat și cu tendințe de permanentizare de practică judiciară neunitară la nivelul instanțelor judecătorești care soluționează procese privitoare la stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, precum și litigii referitoare la stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie și a altor prestații de asigurări sociale ale acestui personal,

având în atenție necesitatea identificării unor remedii procedurale eficiente care să asigure îndeplinirea dezideratului unei practici judiciare unitare în materia supusă reglementării, dar, în același timp, să nu impiețeze asupra bunei funcționări a întregului sistem judiciar,

ținând cont de configurația actuală a mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și de efectul obligativității hotărârii pe care o pronunță Înalta ##### de Casație și Justiție, în deplin acord cu îndatorirea sa constituțională de asigurare a aplicării și interpretării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești din #####,

în considerarea necesității încorporării facile a soluțiilor legislative anvizajate în angrenajul procedurii și justiției civile actuale, fără afectarea semnificativă a volumului de activitate al instanței supreme,

având în vedere faptul că este imperios necesară acordarea priorității cuvenite principiului asigurării unei practici judiciare unitare - manifestare a principiilor înfăptuirii justiției în mod unic, imparțial și egal, și, în general, al egalității în fața legii,

ținând seama de faptul că măsurile legislative propuse pot influența pozitiv activitatea instanțelor judecătorești, în condițiile în care, încă dintr-o etapă incipientă, s-ar asigura clarificarea unor chestiuni dificile de drept,

întrucât soluțiile pronunțate în aceste categorii de litigii au impact direct și considerabil asupra bugetului general consolidat, efect augmentat prin necesitatea asigurării egalității de tratament juridic, imperativ confirmat în practica Curții Constituționale din perspectiva principiului egalității în fața legii, dată fiind necesitatea înlăturării și, după caz, a prevenirii producerii urmărilor negative anterior expuse,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

În esență, prin actul normativ menționat se reglementează pe de o parte, obligativitatea sesizării Înaltei ##### de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și pe de altă parte, suspendarea tuturor cauzelor similare. Din cuprinsul ordonanței de urgență rezultă că

dispozițiile sunt aplicabile doar în cazul anumitor proceduri judiciare, respectiv proceselor privitoare la stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau anularea actelor administrative emise.

III. ÎNDEPLINIREA CONDIȚIILOR PRIVIND SESIZAREA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE. DISPOZIȚII ALE DREPTULUI UNIUNII EUROPENE PERTINENTE

Art. 19 alineatul (1) al doilea paragraf din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), prevede că statele membre stabilesc căile de atac necesare pentru a asigura o protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul uniunii. De asemenea, potrivit art. 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, Uniunea se întemeiază pe valorile statului de drept, valori care sunt comune statelor membre. Totodată, art. 47 din ##### drepturilor fundamentale a Uniunii Europene reglementează dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, orice persoană având dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale.

organizarea justiției în statele membre intră în competența acestora, statele membre sunt ținute să respecte obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, în special din articolele 2 și 19 TUE. Legea trebuie să fie de calitate și să respecte anumite standarde, iar un stat membru nu își poate modifica legislația astfel încât să determine un regres al protecției valorii statului de drept, valoare care este concretizată printre altele de articolul 19 TUE. Astfel, orice măsură sau practică națională care urmărește evitarea unor divergențe jurisprudențiale sau remedierea acestora și asigurarea în acest mod a securității juridice inerente principiului statului de drept trebuie să fie conformă cu cerințele care decurg din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Statele membre sunt, așadar, obligate să asigure evitarea oricărui regres al legislației lor în materie de organizare a justiției, abținându-se să adopte norme care ar aduce atingere independenței judecătorilor.

Referitor la obligațiile care decurg din articolul 19 TUE, trebuie subliniat că această dispoziție, care concretizează valoarea statului de drept afirmată la articolul 2 TUE, încredințează instanțelor naționale și Curții sarcina de a garanta deplina aplicare a dreptului Uniunii în toate statele membre, precum și protecția jurisdicțională pe care dreptul menționat o conferă justițiabililor.

Adoptarea de către Guvernul României a Ordonanței de urgență nr. 62/2024 impune instanței de judecată o analiză din perspectiva incidenței dispozițiilor din tratatele Uniunii Europene, mai sus indicate. Contrar susținerilor pârâtului Ministerul Finanțelor, cum această analiză presupune punerea în discuție a unui drept garantat de dreptul Uniunii, ce implică interpretarea tratatelor, Tribunalul București constată necesară pronunțarea unei hotărâri de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, potrivit art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), instanța europeană fiind competentă să se pronunțe cu titlu preliminar în astfel de chestiuni.

Raportat la prevederile art. 19 TUE și art. 47 din ##### drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care reglementează principiul general al protecției jurisdicționale efective, supremația dreptului în UE nu este doar materială, ci și procedurală, iar în virtutea principiului supremației, dacă procedurile jurisdicționale ce urmăresc să protejeze drepturile UE sunt

reglementate într-un cadru constituțional incompatibil cu drepturile fundamentale recunoscute în cartă, acestea nu pot face parte din ordinea juridică a UE. Statele membre au recunoscut dreptului UE o autoritate care poate fi invocată de către resortisanții lor în fața acestor instanțe, fiind instituită o ordine juridică proprie, integrată în sistemul juridic al statelor membre, în favoarea căreia statele și-au limitat drepturile suverane, chiar dacă într-un număr limitat de domenii.

Uniunea Europeană regrupează state care au aderat în mod liber și voluntar la valorile comune prevăzute la articolul 2 TUE, care respectă aceste valori și care se angajează să le promoveze. În special, rezultă din articolul 2 TUE că Uniunea se întemeiază pe valori, precum statul de drept, care sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată printre altele prin justiție. În această privință trebuie arătat că încrederea reciprocă dintre statele membre și în special dintre instanțele lor se întemeiază pe premisa fundamentală potrivit căreia statele membre împărtășesc o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea, după cum se precizează la acest articol. Pe de altă parte, respectarea de către un stat membru a valorilor consacrate la articolul 2 TUE constituie o condiție pentru a beneficia de toate drepturile care decurg din aplicarea tratatelor în privința acestui stat membru.

Astfel cum prevede articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, revine statelor membre sarcina să prevadă un sistem de căi de atac și de proceduri care să le asigure justițiabililor respectarea dreptului lor la protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. Principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii, la care se referă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, constituie un principiu general al dreptului Uniunii care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, care a fost consacrat la articolele 6 și 13 din ##### și care în prezent este afirmat la articolul 47 din #####.

Întrucât articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE impune tuturor statelor membre să stabilească căile de atac necesare pentru a asigura, în domeniile reglementate de dreptul Uniunii, o protecție jurisdicțională efectivă, în special în sensul articolului 47 din #####, această din urmă dispoziție trebuie să fie luată în considerare în mod corespunzător în vederea interpretării articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, asemenea jurisprudenței Curții EDO referitoare la articolul 6 paragraful 1 din #####. Or, pentru a garanta că instanțele care pot fi chemate să statueze cu privire la chestiuni legate de aplicarea și de interpretarea dreptului Uniunii sunt în măsură să asigure protecția jurisdicțională efectivă impusă de această dispoziție, menținerea independenței acestora este primordială, astfel cum se confirmă la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, care menționează accesul la o instanță judecătorească „independentă” printre cerințele legate de dreptul fundamental la o cale de atac efectivă.

În Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene (##### Cameră) din data de 11 iulie 2024, pronunțată în cauza Financijska agencija împotriva #####-Invest d.o.o. și alții, cauzele conexe C-554/21, C-622/21 și C-727/21, EU:C:2024:594 s-a reținut:

47 (...) orice stat membru trebuie, în temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, să se asigure că autoritățile care, în calitate de „instanță” în sensul dreptului Uniunii, sunt chemate să se pronunțe cu privire la chestiuni legate de aplicarea sau de interpretarea acestui drept și care fac parte astfel din sistemul său de căi de atac în domeniile reglementate de dreptul Uniunii îndeplinesc cerințele unei protecții jurisdicționale efective, printre care cea de

independență [Hotărârea din 22 februarie 2022, RS (Efectul deciziilor unei curți constituționale), C-430/21, EU:C:2022:99, punctul 40 și jurisprudența citată].

48 Prin urmare, orice măsură sau practică națională care urmărește evitarea unor divergențe jurisprudențiale sau remedierea acestora și asigurarea în acest mod a securității juridice inerente principiului statului de drept trebuie să fie conformă cu cerințele care decurg din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

49 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că cerința de independență a instanțelor, care este inerentă activității de judecată, ține de conținutul esențial al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și al dreptului fundamental la un proces echitabil, care au o importanță esențială în calitate de garanții ale protecției ansamblului drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii și ale menținerii valorilor comune ale statelor membre prevăzute la articolul 2 TUE, în special a valorii statului de drept [Hotărârea din 15 iulie 2021, #####/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), C-791/19, EU:C:2021:596, punctul 58 și jurisprudența citată].

50 Potrivit unei jurisprudențe constante, această cerință de independență cuprinde două aspecte. Primul aspect, de ordin extern, impune ca autoritatea respectivă să își exercite funcțiile în deplină autonomie, fără a fi supusă niciunei legături ierarhice sau de subordonare față de nimeni și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, fiind astfel protejată de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să le influențeze deciziile [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (##### Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctul 121].

51 Al doilea aspect, de ordin intern, este legat de noțiunea de „imparțialitate” și vizează echidistanța față de părțile în litigiu și de interesele fiecăreia dintre ele din perspectiva obiectului acestuia. Acest aspect impune respectarea obiectivității și lipsa oricărui interes în soluționarea litigiului în afară de stricta aplicare a normei de drept [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (##### Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctul 122].

Instanța de trimitere constată că nu există jurisprudență anterioară a Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la exact aceeași întrebare sau la întrebări similare, interpretarea nu rezultă dintr-o jurisprudență consolidată a Curții care să fi rezolvat problema de drept menționată, indiferent care ar fi natura procedurilor care au dus la jurisprudența respectivă, iar aplicarea corectă a dreptului Uniunii Europene nu se poate realiza în mod atât de evident încât să nu lase loc de nicio îndoială rezonabilă privind modul de rezolvare a problemei puse (cauza C-283/81, Srl CILFIT și Lanificio di Gavardo SpA c. Ministerul Sănătății).

Fiind un mijloc juridic de apărare, trimiterea preliminară este prezumată a servi intereselor ambelor părți litigante, deoarece efectul său constă în simpla interpretare a unei norme juridice unionale, nefiind cazul aplicării, în contextul expus, a teoriei „actului clar” și a principiului din hotărârea CJUE din 09.03.1978, cauza C-106/77 Simmenthal, în sensul recunoașterii plenitudinii de competență a judecătorului național în exercitarea funcției sale de judecător european.

Curtea a statuat în cauza C-110/15, Microsoft ##### International, fostă #####, și alții (pct. 59) că: „În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe

constante a Curții, interpretarea pe care aceasta din urmă o dă unei norme de drept al Uniunii, în exercitarea competenței pe care i-o conferă art. 267 TFUE, lămurește și precizează semnificația și domeniul de aplicare ale acestei norme, astfel cum trebuie sau cum ar fi trebuit să fie înțeleasă și aplicată de la momentul intrării sale în vigoare. Rezultă că norma astfel interpretată poate și trebuie să fie aplicată de către instanță chiar și raporturilor juridice născute și constituite înainte de hotărârea asupra cererii de interpretare, dacă, pe de altă parte, sunt întrunite condițiile care permit sesizarea instanțelor competente cu un litigiu referitor la aplicarea normei respective”.

IV. ##### ##### ## ##### ##### SĂ FORMULEZE CEREREA DE DECIZIE PRELIMINARĂ

1. Astfel cum a reținut Înalta ##### de Casație și Justiție în Decizia nr. ##/2023 – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1112 din 11 decembrie 2023, referitor la procedura reglementată de art. 519 din Codul de procedură, la care face implicit trimitere și Ordonanța de urgență nr. 62/2024 (pronunțarea unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată):

„în procesul de interpretare și aplicare a normelor legale de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, rolul Înaltei ##### de Casație și Justiție rămâne unul excepțional și subsecvent, el putând fi îngăduit numai atunci când, în mod real, o chestiune de drept determinantă pentru soluționarea pe fond a cauzei nu apare ca fiind, prin raportare la dispozițiile legale din care aceasta derivă sau în care este conținută, îndeajuns de clară, generând dificultăți veritabile de înțelegere a ei și, din acest motiv, având vocația de a conduce la o jurisprudență neunitară” (paragraful 51).

Instanța supremă nu are prerogativa de a se substitui judecătorilor cauzei în dezlegarea tuturor problemelor de drept cu care se confruntă, câtă vreme acestea nu sunt caracterizate de o dificultate reală.

Mai mult, prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă instituie o procedură facultativă, care dă libertatea judecătorului cauzei de a aprecia asupra dificultății problemei de drept și a gestiona procesul în funcție de situația de fapt concretă.

Dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă dispun că doar ultima instanță investită cu soluționarea unei pricini poate sesiza Înalta ##### de Casație și Justiție în cazul evidențierii unei chestiuni de drept, care este nouă, care nu face obiectul unui recurs în interesul legii și de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, iar aceste dispoziții sunt aplicabile tuturor persoanelor. ●

Ordonanța de urgență în discuție transformă o procedură facultativă într-o procedură obligatorie doar în cazul anumitor proceduri judiciare și nu este aplicabilă tuturor persoanelor care sesizează instanțele judecătorești. Potrivit Codului de procedură civilă, nu este obligatorie sesizarea Înaltei ##### de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile decât atunci când instanța investită ultima cu soluționarea pricinii apreciază că este necesar, existând nelămuriri cu privire la prevederi emise de o altă autoritate. Dispozițiile contestate obligă însă instanța sesizată, chiar dacă nu ar exista nelămuriri cu privire la fondul pricinii, să sesizeze Înalta ##### de Casație și Justiție, care va fi obligată să îi spună cum să procedeze în acel litigiu în care s-a făcut sesizarea.

Prin adoptarea Ordonanței de urgență nr. 62/2024 se intervine și asupra noțiunii juridice de „chestiune de drept” la care se referă art. 519 din Codul de procedură civilă, care nefiind definită de lege, a fost necesar să fie clarificată pe cale jurisprudențială, pentru a se putea asigura o delimitare riguroasă între, pe de o parte, analiza și interpretarea de principiu care pot fi date unor reglementări legale în cadrul mecanismului de unificare a practicii judiciare și, pe de altă parte, judecata concretă și punctuală care trebuie făcută de instanțele judecătorești – potrivit competențelor lor legale, între care se numără interpretarea și aplicarea legii - care au a se pronunța în mod inerent și asupra chestiunilor de drept care au legătură cu situațiile litigioase care le sunt deduse spre soluționare. Utilitatea și necesitatea unei astfel de delimitări rezidă chiar din scopul procedurii reglementate prin art. 519 din Codul de procedură civilă, anume acela de a fi un mecanism judiciar ce trebuie utilizat drept instrument juridic de unificare a jurisprudenței, iar nu ca un instrument care să permită instanțelor delegarea atribuțiilor privind interpretarea și aplicarea legii către Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

De asemenea, prin instituirea obligativității completului de judecată de a sesiza Înalta ##### de Casație și Justiție și de a se dispune suspendarea tuturor cauzelor aflate pe rolul instanțelor din țară, nu se lasă posibilitatea judecătorului de a trece prin filtrul propriei gândiri modalitatea de rezolvare a problemei de drept și adaptarea acesteia cauzei cu care a fost investit. Or, în Hotărârea Curții (##### Cameră) din data de 11 iulie 2024, citată mai sus, EU:C:2024:594 s-a reținut la paragraful 57: ^O „instanță constituită prin lege” se caracterizează prin rolul său jurisdicțional, și anume acela de a soluționa, pe baza unor norme de drept și în urma unei proceduri organizate, orice chestiune care intră în competența sa. Aceasta trebuie, așadar, pe lângă independența și imparțialitatea membrilor săi, să îndeplinească și alte condiții, în special pe cea referitoare la existența unor garanții oferite de procedura urmată în fața sa (a se vedea în acest sens Curtea EDO, 22 iunie 2000, Coëme și alții împotriva Belgiei, CE:ECHR:2000:0622JUD003249296, §99).^

În Decizia nr. ##/2018, pronunțată de Înalta ##### de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, paragr. 39-42, s-a reținut că: „Totodată, pentru a evita transformarea mecanismului procedural reglementat prin art. 519 din Codul de procedură civilă într-o cauză nejustificată de prelungire a procedurii judiciare și pentru a nu se deturna această procedură de la scopul său firesc, acela al unificării practicii judiciare prin rezolvarea de către instanța supremă a unei chestiuni de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, instanța de trimitere trebuie să arate în încheierea de sesizare care este problema de drept punctuală care necesită cu pregnanță a fi lămurită și în ce constă dificultatea de interpretare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept.”

În jurisprudența instanței supreme s-a mai reținut că „Simpla dilemă cu privire la sensul unei norme de drept nu poate constitui temei pentru inițierea acestui mecanism de unificare jurisprudențială, considerându-se imperios necesar ca punctul de vedere al instanței de trimitere să cuprindă o argumentare temeinică asupra admisibilității sesizării, nu numai sub aspectul condițiilor de procedură, cât mai ales asupra circumstanțierii condiției privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”. (decizia nr. ## din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2015; decizia nr. ## din 19 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.

918 din 11 decembrie 2015; decizia nr. ## din 13 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 4 octombrie 2016)”.

De asemenea, s-a reținut în jurisprudență că: „Procedura sesizării instanței supreme cu dezlegarea unei chestiuni de drept se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul unui proces aflat în desfășurare, al cărui obiect presupune interpretarea unor norme de drept îndoielnice, lacunare sau neclare care sunt determinante pentru soluționarea pe fond a cauzei, iar finalitatea acestui demers constă în împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare, iar nu în înseși interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării respectivei cauze, atribut ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată. Pentru a fi vorba de o veritabilă problemă de drept, trebuie ca norma disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. În consecință, chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una serioasă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare (decizia nr. ##/2018, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 936 din 06 noiembrie 2018).

În aceste condiții, Tribunalul București reține că toate aceste dezlegări ale instanței supreme asupra admisibilității unei atare sesizări rămân fără obiect în situația în care judecătorul este obligat ca în orice situație în care întâlnește o problemă de drept conform Ordonanței de urgență nr. 62/2024 să sesizeze Înalta ##### de Casație și Justiție și să suspende cauza până la rezolvarea acesteia.

2.Ordonanța de urgență încalcă principiile referitoare la valorile statului de drept și principiul separației puterilor în stat, dispozițiile ordonanței de urgență reprezentând un mod inadmisibil de ingerință a puterii executive în actul de justiție.

Prin neindicarea vreunui motiv suficient și obiectiv pentru care doar în cazul anumitor proceduri judiciare s-ar impune modificările preconizate, fără impunerea unor condiții sau termene clare și precis, în care dispozițiile ordonanței de urgență s-ar aplica, legiuitorul constituie în fapt o instanță specială la nivelul Înaltei ##### de Casație și Justiție doar în cazul anumitor proceduri judiciare, cu trimitere evidentă la drepturile salariale solicitate în instanță de o largă categorie de bugetari, inclusiv magistrați și personal auxiliar. Într-un stat de drept consolidat, o astfel de reglementare excepțională, aplicabilă doar unor litigii, nu trebuie să existe, fiind inadmisibilă, reglementarea excepției fiind contrară principiilor statului de drept și separației puterilor în stat.

Pentru asigurarea echilibrului între puterea judecătorească și cea legislativă, legile adoptate nu trebuie să împiedice ori să temporizeze îndeplinirea actului de justiție, ci dimpotrivă, trebuie să-i asigure judecătorului independența aplicării dreptului în fiecare dosar cu care este investit, luându-se în considerare că autoritatea judecătorească se exercită printr-un sistem de instanțe a căror organizare este prevăzută prin lege, fiindu-le delimitate în mod riguros competențele pentru a li se asigura astfel autonomia funcțională, iar independența depinde și de posibilitatea funcționării acestor instanțe într-un mod autonom.

Din preambulul ordonanței de urgență reiese cu suficientă claritate că puterea legislativă afectează independența autorității judecătorești, implicându-se în administrarea și chiar soluționarea cauzelor. Justificarea adoptării unui act normativ pe considerentul că practica judiciară neunitară poate avea un impact negativ asupra bugetului general consolidat și stabilității

socio-economice sugerează dorința autorului ordonanței de urgență ca procedura preconizată de unificare a practicii judiciare să aibă rezultate favorabile bugetului de stat. Astfel, presupunerea că soluțiile de unificare a practicii vor fi favorabile bugetului de stat demonstrează că legiuitorul are o anumită așteptare cu privire la rezultatele procedurii de unificare, ceea ce denotă și faptul că înțelege și recunoaște implicit drepturile pe care le au categoriile profesionale indicate în cuprinsul ordonanței de urgență.

În această privință, inclusiv în comunicarea publică a prim-ministrului României, respectiv în cadrul emisiunii TV „Punctul culminant”, din data de 03.09.2024, (<https://www.youtube.com/watch?v=MF52LQnDHAs>, minutele 15:50 – 17:30), s-a afirmat că „toate spețele care privesc salarizarea s-au mutat la Înalta #####”, catalogând celelalte instanțe ca „tribunal sătesc”, ignorându-se principiile elementare de organizare și competențele instanțelor de judecată stabilite prin lege și Constituția României, concluzia reținută fiind aceea că ulterior adoptării Ordonanței de urgență nr. 62/2024 „judecătorii de la Înalta ##### de Casație și Justiție nu își permit să facă așa ceva”.

Ordonanța de urgență este de natură a nesocoti independența justiției deoarece conține în chiar argumentarea adoptării ei imperativul ca hotărârile judecătorești de unificare a practicii judiciare să fie aliniate cu interesele financiare ale statului. În sine, aceasta este o prevedere suplimentară față de dispozițiile legale în materie de salarizare, care presupune o cenzură a soluției judecătorești din perspectiva unei părți a procesului, respectiv o instituție sau autoritate ce administrează fonduri publice.

În același timp, normele internaționale stipulează că judecătorii trebuie să fie liberi de orice influență nejustificată, directă sau indirectă, iar orice obligativitate impusă de puterea legislativă sau executivă în procesele judiciare constituie o încălcare a acestor principii.

Art. 2 din „Principiile fundamentale ale independenței sistemului judiciar”, redactate de Organizația Națiunilor Unite în 1985, stipulează că „sistemul judiciar va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. De asemenea, conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestanța postului lor și imparțialitatea și independența sistemului judiciar”. Totodată, în Recomandarea nr. R (94) 12 privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a stabilit ca „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor și cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege”.

Prin extinderea sferelor de competență numai asupra unor categorii de litigii, așa cum dispune ordonanța de urgență, se deschide calea către o aparentă influențare politică a sistemului judiciar pentru că doar în cazul unor litigii în care instanțele judecătorești competente au constatat grave incoerențe legislative se reglementează o soluție excepțională. În acest fel, instanțele judecătorești vor fi percepute ca fiind sub influența puterii executive/legislative sau ca fiind supuse directivelor politice, iar încrederea publicului în justiție este grav afectată, ceea ce are consecințe negative asupra statului de drept și a democrației în ansamblu. Or, este esențial ca puterile legislativă, executivă și judecătorească să rămână separate și să își respecte reciproc

independența și autonomia, pentru a asigura buna funcționare a sistemului democratic și pentru a proteja drepturile și libertățile fundamentale ale tuturor persoanelor.

În cadrul unui sistem democratic, puterea legislativă este responsabilă cu elaborarea și adoptarea legilor, în timp ce puterea judiciară are rolul de a interpreta și aplica aceste legi în soluționarea litigiilor și în administrarea justiției. Odată ce puterea legislativă își depășește atribuțiile și se implică direct în procesul de soluționare a unor tipuri de litigii sau în administrarea sistemului judiciar, se creează un dezechilibru periculos care subminează independența și imparțialitatea justiției.

Interferența puterii legislative în domeniul judiciar este una dintre cele mai grave încălcări ale principiului separației puterilor în stat. Acest principiu, fundamental pentru funcționarea unei democrații, presupune că fiecare ramură a statului democratic trebuie să aibă propriile sale responsabilități și să fie independentă de celelalte două ramuri, pentru a asigura echilibrul și contrabalansarea puterilor.

Obligativitatea completurilor de judecată de a solicita Înaltei ##### de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile privind chestiuni de drept nesoluționate anterior, doar în cazul anumitor litigii, încalcă principiul independenței judecătorilor, deoarece limitează capacitatea instanței competente de a soluționa cauzele în mod autonom.

Judecătorii trebuie să aibă libertatea de a interpreta și aplica legea fără interferențe exterioare, iar impunerea unei proceduri obligatorii de sesizare a Înaltei ##### de Casație și Justiție subminează această independență.

De asemenea, art.2 alin.(3) impune o suspendare automată a cauzelor similare, ceea ce interferează direct cu independența judecătorilor de a gestiona propriile dosare. Aceștia sunt obligați să suspende cauzele, indiferent de specificul fiecărei situații, ceea ce contravine principiului independenței.

3.Tribunalul București mai reține că actul normativ are efecte negative și în privința echității procesului, din perspectiva art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și art. 47 din #####. Justițiabilii ar putea percepe aceste măsuri ca fiind prezumate a fi soluționate în favoarea administrației și ca un indiciu că judecătorii de instanță inferioară nu pot beneficia de încrederea publică necesară pentru a lua decizii pe cont propriu, ceea ce subminează încrederea publicului în sistemul judiciar. În plus, se creează un precedent periculos de centralizare excesivă a jurisprudenței și uniformizare forțată a interpretării legii în anumite categorii de litigii. ##### orice încercare de a standardiza forțat interpretarea juridică în cazul unor anumite tipuri de litigii, prin mijloace legislative excepționale, constituie o interferență nepermisă în activitatea judiciară. Instituirea unor mecanisme destinate să asigure coerența jurisprudenței nu poate fi realizată cu încălcarea accesului la o instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită prin lege.

Mai mult, suspendarea automată a unui număr mare de cauze similare duce la acumularea unui stoc de dosare considerabil în instanțe, complicând și mai mult gestionarea eficientă a dosarelor și prelungind durata procedurilor judiciare. Acest lucru contravine scopului declarat de eficientizare a actului de justiție. Art. 2 alin. (2) din ordonanța de urgență prevede că încheierea de sesizare trebuie comunicată și celorlalte instanțe competente, care trebuie să informeze judecătorii din secțiile corespunzătoare, iar această dispoziție implică măsuri administrative suplimentare care creează presiuni asupra instanțelor inferioare.

4. Existența unor divergențe de jurisprudență nu este un motiv rezonabil pentru adoptarea ordonanței de urgență și nu se poate confunda numărul mare al dosarelor aflate pe rolul instanțelor, cu existența unor divergențe de jurisprudență. Divergențele de jurisprudență sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Acest aspect a fost reținut de Curtea EDO în cauza ##### împotriva României (cererea nr. 46878/06, paragraf 52), când s-a subliniat și faptul că astfel de divergențe pot apărea, de asemenea, în cadrul aceleiași instanțe și nu se poate considera că acest lucru în sine este contrar Convenției.

În această privință, legislația din ##### cuprinde suficiente mecanisme de unificare a practicii judiciare, prevăzute de Codul de procedură civilă sau penală, unde sunt reglementate dispoziții generale care prevăd sesizarea Înaltei ##### de Casație și Justiție cu rezolvarea unor probleme de drept (hotărâre prealabilă) sau unificarea practicii judiciare în cazul pronunțării unor hotărâri contradictorii (recurs în interesul legii) numai după ce se constată că problema pusă în discuție este dificilă, nouă și doar dacă îndeplinește anumite condiții de admisibilitate, iar suspendarea cauzelor similare aflate pe rolul instanțelor este facultativă.

În Raportul privind independența sistemului judiciar - Partea I: ##### judecătorilor, adoptat de ##### de la ##### în cadrul celei de-a 82-a sesiuni plenary (#####, 12 – 13 martie 2010) se arată următoarele:

”68. Tema independenței interne în cadrul puterii judecătorești a primit mai puțină atenție în textele internaționale decât cea a independenței externe. Cu toate acestea, pare la fel de importantă. În anumite constituții se statuează că „judecătorii se supun numai legii”. Acest principiu îi protejează pe judecători în primul rând de influențe externe nepotrivite. În același timp, principiul este aplicabil și în interiorul puterii judecătorești. Organizarea ierarhică a justiției, în sensul unei subordonări a judecătorilor față de președinții de instanțe sau față de instanțele superioare în procesul de soluționare a cauzelor, ar fi o încălcare evidentă a acestui principiu.

69. Considerentele de bază sunt clar stabilite de CCJE:

„64. Ideea fundamentală este aceea că judecătorul, în exercitarea atribuțiilor sale, nu este angajatul nimănui; acesta este deținătorul unei funcții de stat. El este astfel în slujba legii și este răspunzător numai în fața acesteia. ##### axiomatic faptul că în soluționarea unei cauze, un judecător nu acționează la ordinele sau instrucțiunile nici unui terț din interiorul sau din exteriorul sistemului judiciar.

66. CCJE subliniază riscul potențial pe care ierarhia judiciară internă îl poate avea asupra independenței judecătorilor. Acesta afirmă că independența puterii judecătorești presupune nu doar libertatea față de influențele externe nepotrivite, ci și libertatea față de influențele nepotrivite care ar putea rezulta în anumite situații din atitudinea altor judecători. „Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit convingerilor lor și a propriului mod de interpretare a faptelor și în conformitate cu prevederile legale în vigoare.” (Recomandarea nr. R (94) 12, Principiul I (2)(d)). Aceasta se referă la judecători individuali. Ceea ce nu exclude doctrinele precum cea a precedentului juridic existentă în țările cu sistem de common-law (este vorba de obligația unui judecător de la o jurisdicție de grad inferior de a respecta o hotărâre anterioară a unei instanțe de grad superior în ceea ce privește interpretarea legii incidente în cauza ulterioară).”

70. Adoptarea de către instanța supremă sau alte instanțe superioare a unor ghiduri de practică obligatorii pentru jurisdicțiile inferioare, situația întâlnită în câteva țări post-sovietice, ridică probleme în această privință.

71. ##### de la ##### a susținut continuu principiul independenței individuale a fiecărui judecător:

„În cele din urmă, investirea Curții Supreme cu competența de a exercita atribuția de supraveghere a activităților instanțelor de drept comun (articolul 51, paragraful 1) ar părea să fie contrară principiului independenței acestor din urmă. ##### Curtea Supremă trebuie să aibă puterea de a anula sau modifica hotărârile instanțelor de rang inferior, aceasta nu trebuie să le supravegheze activitatea.” (CDL-INF(1997)6 la art. 6).

„Într-un sistem care are la bază independența judiciară, instanțele superioare asigură coerența jurisprudenței pe întreg teritoriul țării prin hotărârile pronunțate de acestea în cauze individuale. Instanțele inferioare, fără a fi ținute în mod formal să respecte precedentele judiciare în țările cu sistem de drept continental, spre deosebire de situația din țările cu sistem common-law, tind să se conformeze la principiile enunțate în cuprinsul deciziilor instanțelor superioare pentru a evita ca hotărârile lor să fie anulate în căile de atac. Mai mult, norme procedurale speciale pot asigura coerența dintre diferitele nivele ale sistemului de instanțe. Proiectul de față se distanțează fundamental față de acest principiu. Acesta acordă Curții Supreme (art. 51.2.6 și 7) și, în condiții mai restrictive, Plenului Curților Supreme Specializate (art. 50.1) posibilitatea de a adresa instanțelor de rang inferior „recomandări/explicații” în probleme de aplicare a legislației. Acest sistem nu este de natură să favorizeze apariția unei puteri judecătorești cu adevărat independente în #####, ba mai mult implică riscul ca judecătorii să se comporte ca funcționarii publici, care primesc ordine de la superiorii lor. Un alt exemplu al abordării ierarhice în proiect îl reprezintă puterile extinse ale Șefului Curții Supreme (art. 59). Acesta pare că exercită aceste atribuții extrem de importante în mod individual, fără să consulte Plenul sau Colegiul de conducere.” (CDL-INF(2000)5 secțiunea intitulată „Înființarea unui sistem de instanțe strict ierarhizat”).

„##### judiciară înseamnă nu numai independența puterii judecătorești în ansamblul său față de celelalte puteri ale statului, dar privește și aspectul „intern”. Fiecare judecător, indiferent care este poziția sa în sistem, exercită aceeași autoritate de judecată. Prin urmare, în soluționarea unei cauze, acesta trebuie să fie independent și față de ceilalți judecători, și de președintele de instanță sau de celelalte instanțe (cum sunt, de pildă, instanțele de apel sau celelalte instanțe superioare). Se discută, de altfel, din ce în ce mai mult despre independența „internă” a sistemului judiciar. Cea mai bună garanție pentru independența puterii judecătorești, atât cea „internă” cât și cea „externă”, poate fi oferită de un Consiliu Judiciar, astfel cum statuează cele mai importante documente internaționale pe tema independenței judiciare.” (CDL(2007)003 la art. 61).

72. Rezumând, ##### de la ##### subliniază că în virtutea principiului independenței judiciare interne, independența individuală a fiecărui judecător este incompatibilă cu o relație de subordonare a judecătorilor în exercitarea activităților jurisdicționale.”

De asemenea, prin ##### nr.##### privind modificarea legii privind organizarea și administrația instanțelor și legii privind statutul juridic și remunerarea judecătorilor adoptată de Parlamentul Ungariei, CDL-AD(2021)036, ##### de la ##### a stabilit următoarele:

”În acest sens, ##### de la ##### consideră că nici cerința ca instanțele ordinare să respecte hotărârile de tip anterioare ale Curiei și să își justifice decizia de a nu urma aceste hotărâri, nu pune nicio problemă.

41. Acestea fiind spuse, este important de subliniat că orice competență unificatoare a Curiei trebuie să respecte principiile fundamentale ale separației puterilor. Cu siguranță nu ar trebui să fie de competența exclusivă a președintelui unei instanțe să selecteze domeniile în care jurisprudența ar trebui unificată într-un mod autorizat. În plus, chiar și după decizia de unificare a Curiei, toate instanțele și judecătorii trebuie să rămână competente/competenți să-și evalueze cazurile în mod independent și imparțial și să distingă cazurile noi de interpretarea anterioară unificată a Curiei. Cu alte cuvinte, dacă cauzele ulterioare sunt suficient de diferite, judecătorii trebuie să poată decide în mod diferit, independent și imparțial.

42. ##### de la ##### salută modificările în măsura în care înlătură posibilitatea publicării hotărârilor și deciziilor principale și interzic publicarea rezoluțiilor privind interpretarea legii, în numele organelor judiciare sau a reuniunilor funcționarilor sau judecătorilor judiciari. Cu toate acestea, ##### constată, după cum a confirmat ##### în cadrul ședințelor online, că persistă posibilitatea adoptării unor decizii de uniformizare în chestiuni de principiu în scopul aprofundării interpretării legii. Aceste hotărâri, care sunt obligatorii pentru toate instanțele, nu sunt legate de un anumit caz și pot fi inițiate de președinții instanțelor de judecată sau de conducătorii colegiului curții de apel și ai instanței generale, care au îndatorirea de a controla și supraveghea instanțele și interpretarea lor a legii.

43. Din motivele prezentate mai sus, ##### de la ##### recomandă eliminarea posibilității de a adopta astfel de decizii de uniformitate autorizate.”

„[...] ##### judiciară internă impune ca judecătorii să fie liberi de instrucțiuni sau presiuni din partea colegilor lor judecători și față de superiorii lor judiciari. Solicitarea de instrucțiuni în cauze individuale de la judecătorii de la instanța superioară, care ar hotărî în calea de atac, privează părțile de un control independent asupra hotărârii, încălcându-le dreptul de acces la instanță [...]. O astfel de practică (inclusiv darea de instrucțiuni) nu este doar inefficientă (un nivel de jurisdicție este, de facto, eliminat), ci încalcă și drepturile omului. Această practică, dacă va continua, ar trebui abordată prin mijloace disciplinare împotriva judecătorilor care iau parte.” CDL-AD(2014)007, Avizul comun privind proiectul de lege de modificare și completare a codului judiciar (sistemul de evaluare pentru judecători) din #####, §§15 și 18; a se vedea și CDL-AD(2018)032, Avizul privind documentul conceptual privind reforma Înalțului Consiliu Judiciar din Kazahstan, §89; CDL-AD(2010)004, Raportul privind independența sistemului judiciar Partea I: ##### judecătorilor, §72; CDL-AD(2005)003, Avizul comun al Comisiei de la ##### și OSCE/ODIHR privind o propunere de lege constituțională privind modificările Constituției Georgiei, §101

„[...] [Î]n timp ce o autoritate judiciară supremă, cum ar fi Curtea Supremă, joacă în general un rol cheie într-o țară, asigurând, printre altele, securitate juridică, previzibilitate și uniformitate în interpretarea și aplicarea legii, aceasta nu ar trebui să supravegheze instanțele inferioare și nici să emită orientări, directive sau explicații sau rezoluții obligatorii pentru judecători. Prin urmare, articolul 96 alin. 2, astfel cum a fost modificat, permițând Curții Supreme să ofere «explicații» obligatorii, ar trebui eliminat.

În același timp, acest lucru nu înseamnă că judecătorii din instanțele inferioare pot pur și simplu să ignore hotărârile Curții Supreme. Prin intermediul căilor de atac, Curtea Supremă se va asigura că interpretarea pe care a dat-o legii prevalează. Cu toate acestea, judecătorii din instanțele inferioare ar trebui să aibă posibilitatea să distingă cauzele lor de cauzele anterioare și să fie în măsură să prezinte noi argumente, care apoi să fie evaluate în judecarea căii de atac.” - CDL-AD(2016)025, Avizul comun aprobat privind proiectul de lege de „Introducere a amendamentelor și modificărilor la Constituție” al Republicii Kârgistan, §§68-69. A se vedea și CDL-AD(2019)004, Avizul privind legea instanțelor administrative și legea de intrare în vigoare a legii instanțelor administrative și a anumitor norme tranzitorii ale Ungariei, §§102-105; CDL-AD(2018)011, Avizul privind proiectele de amendamente la dispozițiile constituționale privind sistemul judiciar din #####, §§34 și 35; CDL-AD(2017)019, Avizul privind proiectul Codului judiciar al Armeniei, §§22 și 30; CDL-AD(2017)002, ##### Amicus Curiae pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova privind răspunderea penală a judecătorilor, §32; CDL-AD (2015) 014, Avizul comun privind proiectul de lege de „introducere a modificărilor și modificărilor la Constituție” al Republicii Kârgistan, §72; CDL-AD(2014)038, Avizul privind proiectele de lege privind instanțele și drepturile și îndatoririle judecătorilor și Consiliul Judiciar din Muntenegru, §22; CDL-AD(2014)030, Avizul comun al Comisiei de la ##### și al Direcției drepturilor omului (DHR) din Direcția drepturile omului și statul de drept (DGI) a Consiliului European, privind proiectele de lege care modifică Codurile civil, penal și administrativ din #####, §§33, 34; CDL-INF(2000)005, Avizul privind proiectul de lege al Ucrainei privind sistemul judiciar, p. 4

5.Ordonanța de urgență nr. 62/2024 a fost adoptată domeniul organizării judiciare, deși prin Hotărârea Curții Constituționale a României nr. 2 din 27 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.803 din 3 octombrie 2019, au fost confirmate rezultatele referendumului național din data de 26 mai 2019, poporul exprimându-se, printre altele, în sensul că este de acord cu interzicerea adoptării de către Guvern a ordonanțelor de urgență în domeniul organizării judiciare. Chiar dacă efectele unui referendum consultativ sunt de natură politică, nu juridică, [par.48], iar „rezultatul referendumului consultativ oferă doar o orientare politică în privința problemelor de interes național care au format obiectul consultării. [...] referendumul consultativ [...] indiferent de întrebările supuse poporului și tematica acestuia, rămâne o consultare cu efecte politice” [par.52], declanșarea referendumului consultativ, întrebările adresate poporului de către Președinte, valorificarea răspunsurilor primite de către autoritățile publice sunt subsumate unui efect politic care, la rândul său, produce consecințe în planul răspunderii politice a actorilor instituționali implicați, iar nu în planul răspunderii juridice a acestora [par.73], totuși, Guvernul trebuia să se limiteze exclusiv la obligația de loialitate constituțională și, cel mult, să propună Parlamentului un astfel de act normativ.

V.NECESITATEA APLICĂRII PROCEDURII ACCELERATE

Ordonanța de urgență nr. 62/2024 are efecte negative asupra desfășurării proceselor într-un termen rezonabil, în condițiile în care art. 2 alin. (3) din ordonanța de urgență prevede obligația suspendării de drept a tuturor cauzelor similare, aflate pe rolul instanțelor judecătorești, până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, fără nicio excepție, indiferent de specificul fiecărei situații.

În ceea ce privește impactul actului normativ asupra sistemului de justiție, suspendarea automată a unui număr mare de cauze similare duce la acumularea unui stoc de dosare considerabil în instanțe, complicând și mai mult gestionarea eficientă a dosarelor și prelungind durata procedurilor judiciare, ceea ce contravine scopului declarat de eficientizare a actului de justiție. În această privință, art. 2 alin. (2) din ordonanța de urgență dispune că încheierea de sesizare trebuie comunicată și celorlalte instanțe competente, care trebuie să informeze judecătorii din secțiile corespunzătoare, dispoziția implicând măsuri administrative suplimentare care creează presiuni asupra instanțelor inferioare.

Totodată, la nivelul Înaltei ##### de Casație și Justiție există riscul îngreunării sau chiar blocării activității din cauza numeroaselor sesizări care trebuie să fie făcute de instanțele competente, având în vedere specificul fiecărei cereri de chemare în judecată și al capetelor de cerere formulate, precum și dinamica schimbărilor legislative, care ar putea impune pronunțarea unei soluții asupra unei chestiuni de drept în condițiile art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 62/2024.

Prin urmare, Tribunalul București consideră necesară aplicarea dispozițiilor referitoare la procedura preliminară accelerată, prevăzute de articolul 23a din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și articolul 133 din Regulamentul de procedură al Curții, deoarece este vorba de stabilirea unor drepturi salariale, litigii care sunt în general judecate de urgență și cu precădere. Prin urmare, perioada necesară parcurgerii mecanismului trimiterii preliminare prevăzut la articolul 267 TFUE nu trebuie să fie privită de părți, la nivelul aparenței, drept o cauză de incertitudine cu privire la eficiența sau efectivitatea remediului judiciar pe care îl urmăresc. De asemenea, problema de drept este una importantă, deoarece întrebările vizează chestiuni ce țin de organizarea și funcționarea unui sistem judiciar, având relevanță în privința oricărui stat membru.

În acest context, este necesară adresarea unei întrebări preliminare către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene:

„Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE (cu referire la articolul 2 TUE și art. 47 din ##### drepturilor fundamentale) trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor se opune unei reglementări naționale care instituie obligația completurii de judecată care soluționează procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, să solicite Înaltei ##### de Casație și Justiție, în toate cauzele pe care le au de decis, pronunțarea unei hotărâri prealabile privind chestiuni de drept nesoluționate anterior de instanța supremă, diminuând în acest fel capacitatea judecătorilor investiți cu dosarele respective de a soluționa cauzele în mod autonom exclusiv pe considerentul că practica judiciară neunitară poate avea un impact negativ asupra bugetului general consolidat și stabilității socio-economice a țării?”

Constatând că sunt incidente prevederile art. 412 alin. (1) pct. 7 C.proc.civ. judecarea cauzei va fi suspendată, până la pronunțarea hotărârii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Pentru aceste motive, în numele legii,

DISPUNE:

În temeiul art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE (cu referire la articolul 2 TUE și art. 47 din ##### drepturilor fundamentale) trebuie interpretat în sensul că principiul independenței judecătorilor se opune unei reglementări naționale care instituie obligația completurilor de judecată care soluționează procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, să solicite Înaltei ##### de Casație și Justiție, în toate cauzele pe care le au de decis, pronunțarea unei hotărâri prealabile privind chestiuni de drept nesoluționate anterior de instanța supremă, diminuând în acest fel capacitatea judecătorilor investiți cu dosarele respective de a soluționa cauzele în mod autonom exclusiv pe considerentul că practica judiciară neunitară poate avea un impact negativ asupra bugetului general consolidat și stabilității socio-economice a țării?”

În temeiul art. 412 alin. (1) pct. 7 C.proc.civ. suspendă judecarea cauzei privind pe reclamantii ##### ##### #####, ##### #####, ##### #####, ##### ##### ##### #####, ##### ##### și ##### #####, toți cu domiciliul procesual ales în București, sector 6, b-dul Timișoara, nr. 35C, ##### #####, ### #####, în contradictoriu cu pârâțul Ministerul Finanțelor, cu sediul în București, sector 5, b-dul Libertății, nr. 16, până la pronunțarea hotărârii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Cu drept de recurs pe toată durata suspendării cursului judecării procesului, care se depune la Tribunalul București – Secția a II-a Contencios Administrativ și Fiscal.

Pronunțată astăzi 12.09.2024, punându-se soluția la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

Președinte

#####

Grefier

#####